

Doporučení k návrhu integrovaného vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu 2021-2030

Informační podklad k doporučení Komise k návrhu integrovaného vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu pokrývajícího období 2021–2030

Podklad k dokumentu Rady č. 10520/19
prosinec 2019
zpracovala: Zuzana Kodatová

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 4
- Stanovisko vlády ČR: 6
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 7
- Projednávání ve výboru pro životní prostředí PS PČR: 7
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 7

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Doporučení k návrhu integrovaného vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu 2021-2030	Typ řady: interní
Zpracovala: Kodatová, Z.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 10520/19	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: prosinec 2019	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova: Energetika; ochrana klimatu; integrovaný vnitrostátní plán; ČR; doporučení	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

DOPORUČENÍ KOMISE

Doporučení Komise ze dne 18. 6. 2019 k návrhu integrovaného vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu pokrývajícího období 2021–2030

C(2019) 4403 v konečném znění, kód Rady 10520/19

- **Právní základ:**

Nařízení (EU) 2018/1999 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu.

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

20. 6. 2019

- **Procedura:**

Komise provádí posouzení návrhů integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu a na jeho základě formuluje doporučení pro jednotlivé členské státy. Členské státy musí doporučení řádně zohlednit, a pokud se jimi neřídí, měly by tento postup odůvodnit a odůvodnění zveřejnit.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Datované dnem 10. října 2019, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 16. října 2019 prostřednictvím systému ISAP.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Doporučení je v souladu s principem subsidiarity.

- **Odůvodnění a předmět:**

Dle *nařízení o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu*¹ (dále jen „nařízení o správě“) má každý členský stát povinnost předložit Komisi návrh integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu na období 2021-2030.

Česká republika oznámila svůj návrh² Komisi 31. 1. 2019. Komise tento návrh posoudila a předložila k němu *doporučení k návrhu vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu 2021-2030* (dále jen „doporučení“). Detailní posouzení návrhu je obsaženo v pracovním dokumentu útvarů Komise s názvem *Posouzení návrhu integrovaného vnitrostátního plánu Česka v oblasti energie a klimatu*³, který je průvodním dokumentem k tomuto doporučení.

Předložená doporučení mají být zohledněna ve **finálním integrovaném vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu, který má být Komisi odevzdán do 31. prosince 2019.**

¹ (EU) 2018/1999: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:32018R1999>

² Návrh vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu byl vypracován ministerstvem průmyslu a obchodu a vychází ze Státní energetické koncepce ČR a Politiky ochrany klimatu ČR.

³ SWD (2019) 214 final

- **Obsah a dopad:**

Evropská komise adresovala České republice **deset doporučení**, která lze rozdělit do následujících kroků:

1. *Doporučení v oblasti obnovitelných zdrojů energie*

- zvýšit ambice směřující k dosažení podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie ve výši 23 %, jak uvádí nařízení o správě (ČR navrhuje jen 20,8 %), a uvést v plánu orientační trajektorii se všemi referenčními body, aby tento cíl byl dosažen včas, a předložit k tomu podrobné a kvantifikované politiky a opatření;
- zvýšit ambice v odvětví vytápění a chlazení z obnovitelných zdrojů energie (ČR hodlá zvýšit podíl o 0,8 % místo 1,3 %, jak je uvedeno v čl. 23 směrnice o obnovitelných zdrojích energie);
- předložit opatření k dosažení cíle v odvětví dopravy z obnovitelných zdrojů (pro pokročilá biopaliva v souladu s čl. 25-27 směrnice o obnovitelných zdrojích energie a vyjasnit, zda závazek uložený dodavatelům paliv z obnovitelných zdrojů energie bude platit i po roce 2020);
- zavést opatření ke snížení administrativní zátěže u samospotřeby elektřiny z obnovitelných zdrojů a v souvislosti se zapojováním zákazníků a domácností do společenství pro obnovitelné zdroje.

2. *Doporučení v oblasti spotřeby a úspory energie – energetické účinnosti*

- zvýšit ambice ke snížení spotřeby primární neobnovitelné energie s podporou politik a opatření k dalším úsporám energie do roku 2030;
- lépe určit politiky a opatření k přijetí do roku 2030 na základě posouzení jejich očekávaných dopadů (v oblasti energetiky a klimatu jen obecné strategie, opatření na přechod na jiný druh dopravy nejsou popsána, nejsou stanovena opatření k plnění povinnosti v souladu s čl. 5 směrnice o energetické účinnosti a opatření dle čl. 7 této směrnice jsou ve fázi vývoje).

3. *Doporučení v oblasti energetické bezpečnosti*

- uvést prognózy ohledně budoucí skladby zdrojů energie včetně plynu z obnovitelných zdrojů;
- uvést opatření v oblasti odolnosti energetického systému, na straně poptávky, kybernetické bezpečnosti a kritické infrastruktury;
- uvést politiky a opatření zaměřené na větší diverzifikaci dodávek zemního plynu ze třetích zemí;
- specifikovat opatření v oblasti energetické bezpečnosti co se týká diverzifikace a snížení energetické závislosti, včetně opatření ohledně flexibility a dlouhodobých dodávek jaderných materiálů a paliva z hlediska rozvoje kapacity výroby jaderné energie.

4. Doporučení v oblasti trhu s energií a hospodářské soutěže

- definovat cíle a úkoly, plány v oblasti integrace trhu;
- nastínit potenciál plynu z obnovitelných zdrojů;
- uvést posouzení opatření souvisejících s rozvojem hospodářské soutěže.

5. Doporučení v oblasti výzkumu, inovací a konkurenceschopnosti

- objasnit vnitrostátní cíle a financování, pokud jde o výzkum, inovace a konkurenceschopnost v oblasti energetické unie do roku 2030, a podpořit je adekvátními politikami a opatřeními včetně spolupráce s ostatními státy⁴ (zejm. cíle v oblasti vývoje ekonomicky efektivní solární energetiky (vyšší účinnost, nižší ceny) nejsou dostatečně konkrétní a chybí zaměření na konkurenceschopnost odvětví nízkouhlíkových technologií např. v průmyslových a podnikatelských odvětvích a měřitelné cíle a opatření k jejich dosažení).

6. Doporučení v oblasti regionální a dvoustranné spolupráce

- pokračovat v regionální spolupráci v rámci Visegrádské skupiny, jakož i v dvoustranných dialozích s ostatními státy.

7. Doporučení v oblasti financování, investic a zdrojů

- rozšířit analýzu investičních potřeb a zdrojů na obecný přehled investičních potřeb pro dosažení cílů v oblasti energetiky a klimatu;
- zvážit jako zdroj financování nákladově efektivní převody emisních přidělů jiným státům.

8. Doporučení v oblasti dotací v energetice

- uvést veškeré dotace v energetice, i ty, jež jdou na fosilní palivo, a předložit opatření přijatá k jejich postupnému zrušení.

9. Doporučení v oblasti kvality ovzduší

- doplnit analýzu o politiku týkající se kvality ovzduší a emisí do ovzduší;
- uvést a kvantifikovat dopady znečištění ovzduší v případě různých scénářů a poskytnout podkladové informace a zvážit kompenzační efekty.

10. Doporučení v oblasti spravedlivé transformace energetiky

- lépe integrovat aspekty spravedlivé transformace energetiky dotčené postupným ukončováním využívání uhlí a jiných náročných odvětví, uvést podrobnosti o sociálních dopadech a dopadech na zaměstnanost;
- analyzovat dopad transformace energetiky a propojit ho s českým strategickým rámcem ReStart a podpořit spravedlivou transformaci uhelných regionů;
- specifikovat metody řešení otázek energetické chudoby.

Závěr:

V dokumentu *Posouzení návrhu integrovaného vnitrostátního plánu Česka v oblasti energetiky a klimatu* Komise uvádí, že předložený návrh České republiky je konzistentní a do značné míry se drží osnovy stanovené ve vzoru pro vnitrostátní plány. Úkoly, cíle a příspěvky by mohly důsledněji

⁴ jako je např. Evropský strategický plán pro energetické technologie

vycházet z pravidel stanovených v platných právních předpisech. Část návrhu týkající se skleníkových plynů je pouze částečně dokončená, návrh nezahrnuje odhad ročních emisních limitů uhlíku pro období 2021-2030. V oblasti energie z obnovitelných zdrojů podle Komise chybí opatření, jež by se týkala dohod o nákupu elektřiny a rámce, který usnadní rozvoj vlastní spotřeby energie z obnovitelných zdrojů.

ČR nepředložila informace, co se týče podílu energie z obnovitelných zdrojů v rámci dálkového vytápění a chlazení a související infrastruktury. Mohl by být přidán odhad přínosu a plán ukazatelů pro odvětví stavebnictví v oblasti energetické účinnosti. Komise by uvítala cíle v oblasti týkající se odolnosti, flexibility a kybernetické bezpečnosti na úrovni celého energetického systému. Rovněž by bylo podle Komise přínosem vymezení dalších cílů a úkolů, pokud jde o hospodářskou soutěž v rámci maloobchodního trhu, jakož i konkrétních opatření v oblasti integrace obnovitelných zdrojů elektřiny a plynu. Byly by také žádoucí informace ohledně rozlišení odvětvových emisí skleníkových plynů podle IPCC, emisí skleníkových plynů z mezinárodní letecké dopravy, ohledně jiných látek znečišťujících ovzduší, než jsou skleníkové plyny, dále informace ohledně investičních potřeb souvisejících s energetikou a ohledně úrovně obchodování s elektřinou podle jednotlivých partnerů.

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

Naplňování cílů s sebou přinese potřebu revize některých zákonů, které transponují relevantní legislativní akty tzv. zimního energetického balíčku. Bude zapotřebí významných investic s částečným zapojením státního rozpočtu. Plnění cíle podílu obnovitelných zdrojů energie (OZE) je spojeno s finančními náklady/investicemi ve výši přibližně 530 - 600 mld. Kč v období 2021-2030 a cca 400 mld. v období 2030-2050. Plnění článku 7 směrnice o energetické účinnosti bude spojeno s finančními náklady/investicemi na úrovni 600 - 1 000 mld. Kč a další investice budou potřeba pro plnění článku 3 směrnice o energetické účinnosti. Celkové náklady se tedy mohou pohybovat až na úrovni 3 000 mld. Kč.

- **Stanovisko vlády ČR:**

ČR respektuje všechna obdržená doporučení Evropské komise a bude se snažit v maximální možné míře tyto podněty do finální verze vnitrostátního plánu zapracovat.

ČR připouští možnost revidování cílů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů energie (OZE) na období 2021-2030 z hlediska možného vývoje jednotlivých technologií OZE s tím, že by současně došlo k podpoře z unijního rozpočtu, např. financováním projektů prostřednictvím Modernizačního fondu.

ČR je skeptická k navýšení ambicí v oblasti příspěvku k cíli v oblasti energetické účinnosti do roku 2030, neboť by muselo být navýšení investic kompenzováno z národních a unijních zdrojů, aby byla zachována konkurenceschopnost.

ČR se domnívá, že nařízení o správě energetické unie neobsahuje zcela jasnou definici dotace v oblasti fosilních paliv a uvádí, že některé dotace do fosilních paliv mají žádoucí primární cíle a jejich plné zrušení může vést spíše k negativním vlivům.

Pro ČR je prioritou maximalizovat možnost čerpání financí pro opatření na energetickou transformaci v dalším vyjednávání o víceletém finančním rámci a nově zvažovaných finančních zdrojích.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Doporučení Komise k návrhům integrovaných vnitrostátních plánů členských států v oblasti energetiky a klimatu byla projednána na Radě pro energetiku dne 24. září 2019.⁵ Několik delegací oznámilo zvýšení svých národních příspěvků a ambicí v oblasti obnovitelné energie a energetické účinnosti. Řada členských států upozornila na klíčovou úlohu dostupnosti finančních prostředků na úrovni EU a odpovídajících pravidel státní podpory pro dosažení klimatické neutrality. Pro dosažení cílů EU pro rok 2030 bude podle delegátů zásadní také spolupráce mezi členskými státy a Komisí.

Na Radě pro dopravu, telekomunikace a energetiku proběhla 4. prosince 2019 výměna názorů mezi ministry. Členské státy byly vyzvány, aby se vyjádřily k finalizaci svých národních plánů a k mezerám týkajícím se ambicí v oblasti energetické účinnosti a obnovitelné energie.

- **Projednávání ve výboru pro životní prostředí PS PČR:**

Výbor pro životní prostředí PS PČR projednal dokument dne 13. 11. 2019 a usnesením č. 97 přijal tyto závěry:

Výbor pro životní prostředí

- I. **b e r e n a v ě d o m í** doporučení Komise ze dne 18. 6. 2019 k návrhu integrovaného vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu pokrývajícího období 2021–2030,
- II. **s h l e d á v á** konkrétní doporučení Komise v kontextu celospolečenské debaty a českých závazků vůči mezinárodním dohodám za přiměřená,
- III. **ž á d á** rovněž vládu, aby u doporučení Komise, jejichž plnému zohlednění brání technologická zaostalost ČR, výrazně podpořila výzkum, vývoj a inovace,
- IV. **v y z ý v á** výbor pro evropské záležitosti, aby vzal stanovisko výboru pro životní prostředí v potaz při projednávání dokumentu a formulaci usnesení k němu,
- V. **ž á d á** výbor pro evropské záležitosti, aby v případě obsahově rozdílného usnesení zaslal Komisi i vyjádření výboru pro životní prostředí coby doprovodný materiál,
- VI. **p o v ě ř u j e** předsedkyni výboru, aby o tomto usnesení informovala předsedu výboru pro evropské záležitosti a předsedu vlády.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 11. 12. 2019 a usnesením č. 272 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **b e r e n a v ě d o m í** doporučení komise ze dne 18. 6. 2019 k návrhu integrovaného vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu pokrývajícího období 2021 – 2030/kód Rady 10520/19, C(2019) 4403 v konečném znění/;
2. **p o d p o r u j e** rámcovou pozici vlády ČR k tomuto doporučení;

⁵ Outcome of the Council meeting – 3714th Council meeting – Transport, Telecommunications and Energy: Energy issues, 24 September 2019. Dostupné z: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12442-2019-INIT/en/pdf>

3. **bere na vědomí** usnesení výboru pro životní prostředí z jeho 22. schůze ze dne 13. listopadu 2019;
4. **upozorňuje vládu ČR na to**, že samotné zvyšování energetické účinnosti nemusí mít za následek snížení spotřeby primární energie a že tlak na snižování spotřeby energie může mít rozsáhlé společenské dopady;
5. **oceňuje, že** Evropská komise doporučuje pokračovat v již nyní vynikající regionální spolupráci v rámci Visegrádské skupiny;
6. **konstatuje**, že doporučení Evropské komise se jaderné energetice jako bezemisnímu zdroji elektrické energie věnuje jen okrajově, a to v souvislosti s opatřeními, zajišťujícími flexibilitu a dlouhodobé dodávky jaderných materiálů a paliva;
7. **žádá Evropskou komisi**, aby respektovala právo ČR na tvorbu vlastního energetického mixu a vzala na vědomí, že jeho významnou součástí je v současnosti a bude i v budoucnosti jaderná energetika;
8. **pověřuje** předsedu výboru pro evropské záležitosti, aby v rámci politického dialogu postoupil toto usnesení spolu s usnesením výboru pro životní prostředí coby doprovodným materiálem předsedkyni Evropské komise;
9. **postupuje** toto usnesení pro informaci výboru pro životní prostředí.